

Важливим напрямом удосконалення інформаційного середовища громадянського суспільства задля забезпечення прозорості та посилення довіри є запровадження незалежного його аудиту з метою виміру ефективності використання коштів бюджетів та громад та прийняття ефективних управлінських рішень.

Інформаційні джерела

1. INTOSAI Framework of Professional Pronouncements (IFPP) 2024. URL: <https://www.intosai.org/focus-areas/audit-standards.html>
2. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> (дата звернення 02.11.2024)
3. Handbook of International Quality Management, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements 2024. IAASB. URL: <https://www.iaasb.org/publications/2023-2024-handbook-international-quality-management-auditing-review-other-assurance-and-related>
4. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг 2020. IFAC (МФБ). URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-audit>

УДК 657.471

І.Т. Райковська, канд. екон. наук, доц. (ККІБП, Київ)

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З АУДИТУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

У сучасних умовах інтеграції України до європейського економічного простору питання підготовки фахівців з аудиту бізнес-процесів набуває особливого значення. Вимоги Європейського Союзу до якості управління підприємствами та забезпечення прозорості фінансово-економічної діяльності вимагають високої кваліфікації аудитора. Підготовка таких спеціалістів має відповідати міжнародним стандартам та враховувати специфіку європейської інтеграції, що охоплює як нормативно-правові, так і методологічні аспекти.

Аудит бізнес-процесів є ключовим інструментом для підвищення ефективності та прозорості управління підприємствами. У зв'язку з гармонізацією законодавчих норм з європейськими стандартами, аудит забезпечує належний рівень контролю та відповідності діяльності компаній встановленим критеріям. Це сприяє зміцненню економічних зв'язків з країнами ЄС та підвищенню інвестиційної привабливості підприємств.

Основні завдання аудиту бізнес-процесів включають:

- оцінку ефективності операційної діяльності;
- аналіз ризиків та впровадження механізмів управління ними;
- забезпечення відповідності нормативним актам і стандартам ЄС;
- рекомендації щодо оптимізації бізнес-процесів.

Фахівці з аудиту бізнес-процесів повинні володіти знаннями та

навичками, які відповідають сучасним вимогам міжнародних стандартів аудиту. До ключових компетенцій належать: глибокі знання міжнародних стандартів аудиту (МСА) та фінансової звітності (IFRS); розуміння європейського регуляторного середовища, зокрема директив та регламентів ЄС; здатність проводити комплексний аналіз ризиків та пропонувати заходи для їх мінімізації; володіння сучасними методами оцінки бізнес-процесів з використанням інформаційних технологій.

Важливою умовою підготовки кваліфікованих аудиторів є модернізація освітніх програм відповідно до європейських стандартів, що сприятиме формуванню конкурентоспроможних фахівців, здатних працювати в умовах глобалізованої економіки та забезпечувати високий рівень контролю і прозорості в діяльності підприємств.

Відмітимо, що європейські стандарти визначають комплекс кваліфікаційних вимог до аудиторів, що включають не лише технічні знання у сфері бухгалтерського обліку та фінансів, але й компетенції в управлінні бізнес-процесами, оцінці ризиків і відповідності нормативним вимогам. Основними документами, що регулюють ці вимоги, є Міжнародні стандарти аудиту (МСА) та Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS). Таким чином, фахівці повинні володіти знаннями міжнародних стандартів і нормативно-правових актів ЄС, мати навички аналітичного мислення для оцінки складних бізнес-процесів, бути здатними працювати з сучасними інформаційними системами для аудиту, забезпечувати ефективне управління ризиками та надавати рекомендації щодо оптимізації процесів.

На сьогодні в Україні існують певні проблеми з адаптацією освітніх програм до європейських стандартів. Багато навчальних закладів все ще використовують застарілі методики викладання, що не відповідають сучасним потребам бізнесу. Окрім того, недостатньо уваги приділяється практичній підготовці студентів і розвитку компетенцій, які необхідні для роботи в європейському бізнес-середовищі. Головними недоліками є недостатня інтеграція міжнародних стандартів у навчальні програми, обмежений доступ до сучасних аналітичних інструментів і інформаційних платформ, низький рівень міждисциплінарності, що обмежує розуміння взаємозв'язків у бізнес-середовищі.

Для підвищення якості підготовки аудиторів бізнес-процесів необхідно здійснити комплексні заходи з модернізації навчальних програм, зокрема:

1. Інтеграція міжнародних стандартів передбачає забезпечення вивчення МСА та IFRS на рівні, що відповідає практичним вимогам. Програми мають включати курси, що детально розглядають застосування цих стандартів у процесі аудиту.

2. Практико-орієнтоване навчання – впровадження методики викладання, яка базується на реальних кейсах, симуляціях і практичних проєктах, що дозволяють студентам отримати досвід у проведенні аудиту бізнес-процесів.

3. Необхідність навчання студентів роботі з програмним забезпеченням для аудиту, аналізу даних і управління ризиками, яке широко використовується в ЄС. Інформаційні системи, зокрема, ERP та аналітичні платформи, мають

стати важливим компонентом навчання.

4. Міжнародне співробітництво та обмін досвідом передбачає розвиток партнерських програм з європейськими університетами та підприємствами, організацію стажування для студентів і викладачів, участь у міжнародних конференціях і семінарах.

Сучасна підготовка аудиторів має бути орієнтована на розвиток компетенцій, які сприяють ефективному виконанню професійних обов'язків. Компетентнісний підхід передбачає:

- розвиток аналітичного мислення – студенти мають навчитися розпізнавати та оцінювати ризики, приймати обґрунтовані рішення в умовах невизначеності;

- комунікативні навички та командна робота, оскільки аудитори часто працюють у мультидисциплінарних командах;

- етична відповідальність – освітні програми повинні включати дисципліни, що висвітлюють питання професійної етики та соціальної відповідальності, яка є важливою складовою роботи аудитора.

Враховуючи вищевикладене, узагальнимо, що освітні заклади повинні враховувати такі аспекти:

1. Використання практико-орієнтованих підходів: інтеграція кейс-методів, симуляцій бізнес-процесів, участь у проєктах з моделювання реальних ситуацій.

2. Вивчення іноземних мов, особливо англійської, оскільки комунікація з міжнародними партнерами та робота з нормативною документацією вимагає високого рівня мовної підготовки.

3. Співпраця з європейськими освітніми та професійними установами: обміни студентами, програми подвійного дипломування, стажування в аудиторських компаніях ЄС.

Ефективними методами навчання в даному напрямі є дистанційні курси та онлайн-платформи, що дозволяють отримати доступ до навчальних матеріалів від провідних європейських університетів; участь у семінарах, тренінгах та воркшопах з фокусом на європейські практики аудиту; постійне оновлення навчальних матеріалів відповідно до змін у міжнародних стандартах та європейських регуляціях.

Всі окреслені вище аспекти підготовки фахівців з аудиту бізнес-процесів дозволяють усунути недоліки, пов'язані з недостатнім фінансуванням освітніх закладів та обмеженими можливостями для оновлення навчальної бази; швидкими змінами в законодавстві ЄС, які потребують адаптації навчальних програм у реальному часі; необхідністю вдосконалення професійної етики та розвитку культури відповідального бізнесу.

Вищенаведене дослідження дає можливість зробити наступні висновки. По-перше, підготовка фахівців з аудиту бізнес-процесів у контексті євроінтеграції є важливим кроком для забезпечення відповідності українських підприємств міжнародним стандартам. Вдосконалення освітніх програм, інтеграція практичних підходів у навчання та активна співпраця з європейськими партнерами є запорукою успішної адаптації до нових

економічних умов і підвищення конкурентоспроможності на міжнародному рівні. По-друге, модернізація освітніх програм для аудиторів бізнес-процесів є важливим етапом у реформуванні української системи освіти у напрямку євроінтеграції. Інтеграція європейських стандартів, розвиток практичних навичок, використання сучасних технологій та міжнародне співробітництво дозволять підготувати фахівців, які відповідатимуть вимогам сучасного ринку праці та сприятимуть розвитку економіки країни у відповідності до європейських цінностей. По-третє, перспективи розвитку фахівців з аудиту бізнес-процесів включають активну участь України у європейських освітніх проєктах, підвищення кваліфікації викладачів, а також розвиток партнерських програм з провідними аудиторськими фірмами ЄС. У майбутньому це забезпечить конкурентоспроможність українських фахівців на європейському ринку праці.

УДК 657.631

А.В. Семенюк, здоб. ОС «бакалавр» (ТДАТУ ім. Дмитра Моторного, Запоріжжя)
Л.А. Сахно, канд. екон. наук, доц. (ТДАТУ ім. Дмитра Моторного, Запоріжжя)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИСОКИХ СТАНДАРТІВ АУДИТУ В ПЕРІОД НЕСТАБІЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

В умовах глобальної економічної нестабільності, зокрема в Україні, забезпечення високих стандартів аудиту набуває особливого значення для підтримки прозорості та довіри в бізнес-середовищі. Поточні соціально-політичні виклики, створюють нові вимоги до аудиторських послуг, що потребує від професіоналів гнучкості та здатності швидко адаптуватися до змін. Якісний аудит, який здатний гарантувати достовірність фінансової звітності, сприяє не лише підвищенню рівня інформаційної прозорості, а й зміцнює довіру між ключовими учасниками економічного процесу — від інвесторів до кінцевих споживачів.

За понад 150 років свого існування аудит перетворився на важливий механізм, який забезпечує об'єктивність та незалежність інформації, що надається акціонерам, кредиторам та іншим зацікавленим сторонам. Ця функція особливо важлива, коли інтереси менеджменту або адміністрації можуть не збігатися з інтересами споживачів інформації, а її недостовірність або необ'єктивність здатні призвести до серйозних фінансових втрат. Щоб уникнути таких ризиків, залучаються аудитори, які володіють спеціалізованими знаннями і досвідом, необхідними для незалежної оцінки інформації [1].

Законодавство України регулює аудиторську діяльність та визначає аудит як перевірку даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності для висловлення незалежної думки про їх достовірність. Водночас аудит слугує не